

FIJOŁKOWY (127) *ai*

fijołkowy (121), **fijałkowy** (5), **wijołkowy** (1) *Mymer*¹; fijołkowy : fijałkowy *Calep* (1 : 5).

fijołkowy, **fijałkowy**, **wijołkowy** (126), **fijołkow** (1); fijołkowy : fijołkow *Mącz* (8 : 1).

fij- (83), fi- (28), fiy- (8), fii- (7).

-oł- (16), -ól- (1); -oł-:-ól- *Oczko* (4 : 1); -ow-, -ów; fijałkowy z *tekstu nie oznaczającego* *á*.

sg *m N (attrib)* fijołkowy (23), fijołkow (1). \diamond *G* fijołkowego (22); -égo (2), -(e)go (20). \diamond *A* fijołkowy (2). \diamond *I* fijołkowym (20). \diamond *L* fijołkowym (1). \diamond *f N* fijołkow(a) (6). \diamond *G* fijołkow(e)j (14), fijołkowy (1); -(e)j : -y *Mącz* (3 : 1). \diamond *A* fijołkową (2). \diamond *I* fijołkową (2). \diamond *L* fijołkow(e)j (1). \diamond *n N* fijołkow(e) (1). \diamond *G* fijołkow(e)go (1). \diamond *pl N subst* fijołkow(e) (1). \diamond *G* fijołkowych (21). \diamond *D* fijołkowym (1). \diamond *A subst* fijołkow(e) (6). \diamond *I m* fijołkow(e)mi (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Przymiotnik od „fiołek”:

1. *Przynależny do fiołka, lub z niego sporządzony* (97) : *FalZioł* I 69c; *Violarium, Ogródek, bindarzik fijołkowy. Mącz* 498b; weźmi napród z głowy *Nápoły* iuż przewiędły wieniec *fiołkowy. KochFr* 110.

Wyrażenia: »cukier fijołkowy« (1): Też iest dobry ten czukier *Fiołkowy thym* ktorzy maia boleść w żołądku z nadymaniem. *FalZioł* I 150a.

»julep(ek) fijołkowy« [*szyk* 2 : 1] (3): *FalZioł* II 16c, V 82; wízákoż włóżyć cukru garść/ álbo iulépku fiołkowego/ álbo miódku różanego łyżkę/ álbo dwie/ w piérwízy trunek: á vbogi iefli przyfoli trochę/ nie będzie od rzeczy. *Oczko* 20v.

»konfekt fijołkowy« (3): *FalZioł* I 149d, V19b; Do tegóz trzebáli vzyć konfektów/ różanego/ fiołkowego/ borakowego/ álbo káždego z ofobná/ álbo ie zmiéřzawřzy/ będzie dobrze. *Oczko* 31v.

»konserwa fijołkowa« (1): nazaiutrz weźmi kołaczkw z apteki zową ie *Triafandali*, albo *Conferui* fijołkowej dla pořilenia wátroby. *FalZioł* I 45b.

»kwiat(ek) fijołkowy« [*szyk* 25 : 2] (27): *mikołaiak* [...] ma nařobie czařu wiořny kwiatki podobne kwiatkom *fiołkowym*, iedno iř řą wiéćřze niřli fijołkowe *FalZioł* I 68d; Teř gdy vwarzyř kwiatki *Fiołkhowe* s kréćzonym czukrem á to⁸⁰ będzie pořywał ten ktoby miał ciéřzkość w pierřiach *FalZioł* I 150a, I 3b, 6c, 21e, 23b, 28d (27).

»liść fijołkowy« [*szyk* 1 : 1] (2): Weźmi řczyru/ naci ćwikłaney/ fijołkowego liřcia/ řlazowego liřcia/ káždego řnich po garřci *FalZioł* I 86a, I 150a.

»miodek fijołkowy« (1): teř bywa řyrop *Fiołkowy*/ y miodek *FIjokowy* [.] ktori zową *Iulep*. *FalZioł* V 118.

»olej(ek) fijołkowy« [*szyk* 32 : 8] (40): Teř nařenie *Miakowe* z fijołkowym oleykiem zmiéřzane á řtłúćzone dobrze w moźdřerzu/ potim namaży řobie tym grzbiet wřzitek *FalZioł* I 103d, I 69d, 86a, 93b, 104c, 142d (27); zmiéřzayže to wřzyřtko z oleykiem fiołkowym/ a ciéřpło to w vcho puřczay. *SienLek* 71, 51v, 52v, 109, 113v, 117 (10); *Oczko* 15v, 17, 28v.

»syrop fijołkowy« (4): *Sirop Fiołkhowy* ma mocz odmiéćkczaićzay/ zaiąbiaiaczay y odwilzaićzay/ á przeto iest dobry w gorąćzych febrach *FalZioł* I 149d, I 150a, V 104, 118.

»wod(k)a fijołkową, fijołkowego ziela« [szyk 8 : 3] (10: 1): Fijołkową wodkha na łuchoty/ na kałzel *FalZioł* II 6a; WEzmi wodki iagod: ktore zową Moracelli. 12 łotow/ wodki Fijołkowego ziela też łzełć. *FalZioł* II 17a, I 92c, II 6a, 14d, 15d, 16d (11).

2. Koloru fiołka; *violaceus Mymer*¹, *Mącz, Calep, Cn; ianthinus Mącz, Calep, Cn; hyacinthinus, violarius Calep* (18) : *Violaceus*. Feilfarb. wiolkowa. *Mymer*¹ 19v; [*Ametyst*] nalepfzy iefth kthori fie w Indij rodzi/ mając barwę czyrwoną/ zmieszana z rożaną y z Fijołkową barwą. *FalZioł* IV 48a, I 37a, 49b; Purpurá od fłońcá blifkości farbę bierze. Z Afryki dawa farbę fiołkową/ á Tyrus czerwoną. Purpurá iefth rybá/ ktora czałze nofi ná łobie/ łniey łok biorą ktorým drogje łzáty fárbuyą. *BielKron* 267, 32v, 234; Hyácinkt/ Szarłatny/ fiołkowy kwiát którým fárbuyą. *Mącz* 159d; *Ianthinus* Z fijołkowej maścy. *Mącz* 163c, 163c, 395c, 498b; *Violarius* – Fiałkovej farbi. *Calep* 1126b, 492a, 497b, 1126b.

W charakterystycznych połączeniach: fijołkowa barwa (7), *farba* (3), *maść* (4).

Szeregi: »modry albo fijołkowy« (1): z wefelim zniefli ty rzeczy ktore Moizelz rofkazał imieniem Bożym/ to iefth/ łrebro/ złoto/ łztuki złotogłowow/ niebieskiey bárwy/ to iefth modrey álbo fiołkowej *BielKron* 35v.

»fijołkowy albo purpurowy« (1): *Iánthina subauditur indumenta*, Száty fiołkowej álbo purpurowey maścy. *Mącz* 163c.

a. *Farbujący na kolor fiołkowy* (1) : *Violarius*. Fárbiarz fijołków. *Mącz* 498b.

3. *Zestawienia w funkcji nazw botanicznych* (12) : »fijołkowy korzeń« = *Iris Germanica L. (Rost)*; *kosaciec modry* [szyk 7 : 4] (11): *Iriřillirica*. Fijołkowy korzeń. *FalZioł* A 69c; Wezmi wapna nie gałzonego ołm vncj/ korzenia Fijołkowego startego. 1. vnciją *FalZioł* II 21b, I 2d, 26a, 69c, V 103, 110v (8); *SienLek* 79; *Irinum* – Małcz sfiąłkowego korzenia vczinioną. *Calep* 563a, 562d.

»fijołkowa lilija« = *fijołkowy korzeń* (1): *Raphanitis*, Nieyáki rodzaj fijołkowy liliey. *Mącz* 345d.

Synonimy: 2. brunatny, hijacyntowy, modry, purpurowy.